

[RELACJA + ZDJĘCIA] Dyskusja „Teologowie – obraz po obrazie”

Bogactwo symboli, zmysłowy charakter obrazu, filozoficzna głębia spotkania – dyskusja teologów, która odbyła się 3 grudnia w podziemiach katedry warszawsko-praskiej, była próbą omówienia tych zagadnień. Stanowiły one bowiem centrum problematyki tegorocznej edycji projektu „Namalować katolicyzm od nowa”, poświęconej scenie Nawiedzenia. Obrazy można oglądać do 12 stycznia w podziemiach katedry (z przerwą od 5 do 10 grudnia)!

Już teraz zapraszamy na kolejne wydarzenie „Krytycy – obraz po obrazie”!

W dyskusji wokół obrazów Nawiedzenia uczestniczyła **s. Joanna Nowińska, bp Jacek Grzybowski i o. Tomasz Grabowski OP**; spotkanie prowadziła **Małgorzata Czajkowska**.

Teologowie - obraz po obrazie // s. Nowińska, bp Grzybowski...

Już na wstępie dyskutanci podkreślili obfitość znaczeniową obrazów, odsyłającą nas do bogactwa samego Pisma Świętego. O. Grabowski stwierdził, że „toczą one walkę z doketyzmem”, mocno akcentując zmysłowy charakter ewangelicznych wydarzeń – podkrążone oczy Maryi czy chociażby odległa od Jerozolimy scenografia (czego najbardziej jaskrawym przykładem są obrazy Krzysztofa Klimka) ukazują, że wydarzenia duchowe mają miejsce w świecie z krwi i ciała.

Pomimo tej „zmysłowej” charakterystyki w obrazach nie zabrakło elementów głęboko symbolicznych – ofiary Izaaka, góry, obłoku, baranka, obecnych na obrazie o. Jacka Hajnosa OP, oddających symbolicznie Trójkę Świętą. Myśl tę podjął bp Jacek Grzybowski, wskazując na spiętrzenie symboli, widoczne na przykład w obrazie Jacka Dłużewskiego. Pozwala nam ono doświadczyć ponadczasowej treści, zawartej w scenie Nawiedzenia – oddanej tak, by ktoś niekoniecznie nam współczesny, za dwieście czy trzysta lat, był w stanie rozczytać ewangeliczną treść.

Na niezwykle wizualną koncepcję życia, uwidaczniającą się w dziełach malarzy Nawiedzenia, zwróciła uwagę s. Nowińska. Barwa zieleni, będąca w *Biblii* kolorem życia wegetatywnego, łączy się często z bielą, przedstawiając rzekę lub, szerzej, wodę. Motywy te nawiązują zarówno do morza szklanego z *Apokalipsy* – symbolu przetrzymywanego lęku i zagrożenia – jak i do wody życia z *Księgi Ezechiela*. „Żywy” charakter podkreśla w obrazie Bogny Podbielskiej wklęsła konstrukcja, dająca możliwość „zanurzenia się” w dzieło.

Obrazy Nawiedzenia nie są, jak zauważył bp Grzybowski, pozbawione głębi filozoficznej. Malarze musieli zmierzyć się z wyzwaniem oddania dynamiki relacji pomiędzy Maryją a Elżbietą, uzyskując w efekcie niezwykle ujęcie zagadnienia relacyjności. Sam wątek spotkania, ale także taniec i śpiew, mocno akcentują więź, która łączy dwie kobiety, nawiązując jednocześnie do tradycji – zarówno tej dalszej, jak i bardziej nam współczesnej. Spotkanie w ogóle było bowiem jednym z głównych tematów dwudziestowiecznej filozofii, rozwijanej właśnie przez myślicieli żydowskich – Martina Bubera, Franza Rosenzweiga czy Emmanuela Levinasa – zwanej filozofią dialogu.

Wystawę obrazów Nawiedzenia można oglądać **codziennie do 12 stycznia 2025 roku, w godzinach 12:00-19:00** oraz w **niedzielę w godzinach 10:00-20:00**. Wstęp wolny!

UWAGA! **Od 5 grudnia do 10 grudnia** (wystawa otwiera się ponownie 10 grudnia, o godz. 17:00) **wystawa czasowo niedostępna**, ze względu na przygotowania, a następnie uroczystości sakry biskupiej biskupa-nominata Tomasza Sztajerwalda, nowego biskupa pomocniczego diecezji warszawsko-praskiej, mianowanego przez papieża 5 listopada 2024 r.

Maciej Nowak

fot. Jacek Łagowski